

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 5 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

Mindent a hadseregnek!

A hadrakelt hadseregnek fehéreneművel és alsóruhával való ellátása szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik! Ezért a Hadsegélyző Hivatal a magyar népnek három éve lángoló lelkesedésébe és minden más nemzetét felülmuló áldozatkészségébe vetett szilárd bizalommal fordul mindazokhoz, kik nyugodt munkában tölthetik itthon napjaikat, mert hős seregünk ércfala övezi a haza szent földjét.

A sereg szükségletéről van szó! Nem jótékonyságot kérünk, hanem kötelességteljesítést, melyet senki sem fog megtagadni, akinek gyermeke, hitvese vagy szülője messze idegenben, ellenséges földön, esőben és fagyban küzd érte és mindnyájunkért!

A Hadsegélyző Hivatal férfi- és női fehéreneműt, harisnyát, inget, lábbelit, szoknyát, törülközőt, zsebkendőt, ágyneműt, asztalkendőt, mindenféle fehér, színes, tarka vászon-, pamut-, karton-, barchetholmit kér, amely alsóruhaként viselhető vagy alsóruha készítésére vagy javítására alkalmas.

A legkisebb adományt is köszönettel vesszük.

Az adományokat házról-házra járva fogják gyűjteni, s Eperjesen előre hirdetett időben katonai fuvarok fognak a felajánlott adományért jelentkezni. A gyűjtők a felajánlott adományokról részletes elismervényt fognak kiállítani az adományozó részére.

Adjon mindenki még nélkülözések árán is, mert csak így róhatjuk le a hőseinkkel szemben köteles hálnak egy csekélyke részét és csak így mutatkozunk méltóknak azokhoz, kik vérük hullásával, ezer veszélyben és szenvedésben egy világot csodálatbaejtő hőstettek közepette szeretettel gondolnak a honmaradottakra!

Eperjes, 1917. november 15.

A sárosvármegyei végrehajtó-bizottság nevében:

Fischer-Colbrie Ágost s. k.,
 v. b. t. t., m.-püspök.

Geduly Henrik s. k., **dr. Novák István** s. k.,
 ev. püspök. m.-püspök.

Tahy József s. k., **Koós Béla** s. k.,
 alispán. főispán.

A fölmentettek.

Háború idején sem szünetel egészen az állami meg a társadalmi élet; munkabíró, hozzáértő, gyakorlott embert kíván a sok köz- és magánhivatal, vállalat és gazdaság, nincs tehát mind a csatamezőn, aki katonai szolgálatra alkalmas, hanem az ilyeneknek is jókora része végez itthon való fontos állampolgári munkát. Bármily nélkülözhetetlen is azonban a fölmentett s bármilyen becses is az ő teljesítménye, mégis hasonlíthatatlanul kevesebbet kockáztat és áldoz a hazáért családjá körében, veszélytelen foglalkozás közben, mint akiket ezer fáradalom csigáz és tízezer halál környékez odakünn.

Egészen méltányos tehát a hazafias szolgáltatásoknak ezt a szertelen különbségét valamelyest csökkenteni, ezt az igen nagy aránytalanságot némileg enyhíteni, ha van rá mód. Már pedig van; íme: **a hetedik magyar hadikölcsön** felkarolása. Kiegyenlítésnek ugyan meglehetősen tökéletlen, mert mi csoda pénzáldozat érhetne föl az olasz földön csodákat művelő hadsereg roppant erőtesztésével? S még hozzá a hadikölcsönjegyzés anyagi tekintetben sem áldozat, hanem nagy kamatjövdelemmel és sokféle előnnyel járó tőkebefektetés. De döntő szempont, hogy a hazának föltétlen szüksége van egy ragyogó eredményű hadikölcsönre, hogy az eddigi erővel folytathassa a háborút mind a győzelmes békéig, és hogy a pénzügyi viszonyoknak is szilárd alapot vethessen.

Ezért kell mindenkinek, ezért kell különösen minden fölmentettnek a legnagyobb buzgalmat kifejteni a hadikölcsönkötvények vásárlásában. Csak nem akarnak a fölmentettek, akiket erkölcsi erő ösztönöz, hátramaradni az üzletemberek mögött, akiket a nyereség-

vágy hajt eddigi kölesönjegyzéseik nagyarányú fölemelésére? Úgy jegegyezzenek, hogy elnémuljon az irigység, mely az ő hazafias szolgálataikat kényelmesebbnek és csekélyebbnek festi a harcosokénál. Eppen azért, mert nem is áldozat, amit tőlük vár a haza, mennyiségben és hasznosságban pótolják ki azt, ami teljesítményükből önfeláldozásban hiányzik.

Még egy szó a kicsapott diákokról.

„Sterne, Blumen, Kinderaugen... preisen wir als Überbleibsel des Paradieses auf der von Mühsalen erfüllten Erde.“

E szavakkal kezdi munkáját egy jeles pedagógus. Valóban elragadó az ártatlan gyermekszem ragyogása. Szebb az a nap sugaraiban fürdő harmatcseppnél. Ez az igazi szépség, nagyság e földön.

A fönt idézett szavak jutnak eszembe, midőn a szerencsétlenül járt eperjesi diákokra gondolok. Mint egy nagy katasztrófánál, úgy itt is az a kérdés merül föl lelkemben: miért történt ez? Miért homályosult el annyi ártatlan gyermekszem? Miért hullott a sárba annyi fehér lilium?

Sokan a pedagógusokban látják a hibát, mivel, úgymond, nem világosítják föl az ifjúságot. Tekintve a dolog nehézségét, be kell látni, hogy ezt a feladatot csak nagyritkán áll módjában megfejteni a tanárnak. E felvilágosítás csak egyéni nevelésnél eszközölhető, már pedig a tanárnak tömeget kell nevelni. De ha a körülmények meg is engednék a tanárnak, hogy az ifjúsággal egyénileg is foglalkozzék, ritkán sikerül a gyermekszív mélyébe tekintenie. E mélységbe csak a szülő, jobban mondva az *anya* tekinthet. Tehát elsősorban a szülők kötelessége a nemi felvilágosítás. Ha a szülő e kötelességét megtette, továbbá, ha eltávolított gyermekétől minden alkalmat, amely reá ingerlőleg hat és ha ezenkívül gondos szeme gyermekének minden lépését kíséri, akkor megmenti a gyermeket az erkölcsi katasztrófától. Tehát a szülőknek e pontokban tett mulasztása is hozzájárult a jelen siralmas esethez.

Az ifjúság nemi perverzítésát nagyban elősegítik a külső alkalmak. Ezeknek eltávolítása a rendőrség hivatása. A rendőrségnek nemcsak az ebzárlat idején kóborló kis kutyákat, hanem a bűzt lehelő, erkölcsöt tönkretévő hiénákat kell észrevennie. A szerencsétlen diákok vallomásából ki-tűnik, hogy hónapok óta, tömegesen, egy-

szere 10 – 12-en is látogatták a bünfészket nem a legnagyobb csendben.

Ugyancsak a rendőrség dolga, észrevenni a könyvkereskedések stb. kirakataiban sokszor látható, művészet köpenyébe bújtatott ízléstelen, erkölestelen képeket és lapokat. Hiábavaló a pedagógusnak és a szülőnek örököse, ha a gyermeket ilyen külső ingerektől nem óvjuk. A közelmúltban láttam két 14-évesnek látszó diákot egy ilyen erkölcstelen kép előtt hahotázni. Mit fog ilyen gyermek tenni, ha egyedül esz és a szenvedély megkísérti? Ki lesz lezért felelős? Ha az anyagi kárt okozó bünteti a törvény, büntesse százszorosan az erkölcsi kárt okozót. NB. az egyik kirakatban máris Krisztus- és Madonnapépek váltották föl az ízlésteleneket. Úgy látszik, a diákok sorsa megpendítette a lelkiismeret húrjait.

Egyik helybeli mozi előtt ácsorog egy csapat diák. Várnak, körülnéznek, beosonnak, – hogy erkölcsi érzéküket finomítsák. Ki felelős ezért? Bizonyára az, akinek kötelessége ellenőrizni a gyermek idejét, útját. De a rendőrség itt is nagy segítségére lenne a szülőknek és pedagógusoknak azáltal, hogy a mozitulajdonost érzékenyen büntetné akkor, ha csak egy diákot is beenged mozijába.

A pedagógusok, igaz, sokat tehetnek az ifjúság erkölcsös nevelésében, de a szülők és rendőrség közreműködése nélkül tehetetlenek. Tegye meg kötelességét a pedagógus, a szülő és a rendőrség, akkor tiszta generációt kap a társadalom. P. B. B.

A Katona-otthonról.

A háborús jótékony intézmények sorában zajtanak, de annál áldásosabb működést fejt ki városunkban is a Katona-otthon. Sokan talán nem is tudják még ma se, hogy egyáltalán van is ilyen intézményünk, pedig hát 1915. februárja óta sok ezer katonának szerzett már nem egy csendes órát a Kollégium központi épületének II. emeletén működő emez „Otthon”.

TÁRCA.

Száz év előtt.

Írta dr. Horváth Ödön.

Elültek a reformáció négyszázadik évfordulója alkalmából rendezett ünnepek. Elhangzottak az ünnepi beszédek; itthagya lelkünk mélyén néhány fontos tanúságot, amelyet nem volna szabad szemünk elől téveszteni soha!

A *multra* nézve azt, hogy a reformáció nem egyes emberek munkája volt, hanem történeti szükségesség, amely – az eszmék nagy mérkőzésével – éppen olyan fejlesztő és felemelő hatással volt az akkor uralkodó valásra, mint magára a protestantismusra! A *jelenre* nézve – gr. Tisza nagyszabású beszédje szerint is – azt, hogy ez az egyetemes pap-ságnak elvén épülvén fel, ez az alapja és lényege meghatározta és meghatározza egyszersmind annak örökös természetét is, amely nem lehet más, mint demokratikus és nemzeti! A *jövőre* nézve pedig azt, hogy ennek a munkája nincsen és nem is lehet teljesen befejezve soha, mindaddig, amíg csak haladás és erre hivatott ember van a földön!

És, – ha nem is vesszük figyelembe a nagy idők, nagy események s nagy férfiak iránt tartozó kegyeletos megemlékezésnek a szakadatlan vágyát, – ezeknek a tanúságoknak újból és újból való leszűrése s azoknak lelki szeméink való állítása magában véve teljesen

Majd az évforduló alkalmával leközlöljük, hogy hány katona fordult meg benne egy év leforgása alatt, mennyi levelet, képeslapot írtak itt vitézeink, mennyi könyvet olvastak ki, hány csomag ujságot, könyvet stb. küldött az Otthon vezetősége fronton küzdő véreinknek stb.; annyit azonban már most is elárulhatunk, hogy aránylag igen nagy számok lesznek ezek. Kifejtett munkássága miatt közönségünk, főleg az első időben, nagyon meleg megértéssel sietett támogatására: ujsággyűjtő-szekrényeink, ha nem is voltak tele állandóan, de azért rendszerint hozzájuttatták katonáinkat olvasnivalóhoz; lapunkban közzétett kérés szövegünkre mindig kaptunk néhány koronát vagy más adományt, s – amit talán legelől kellett volna említenem – az év. Nőegylet néhány buzgó s áldozatkész tagja gyakran rendezett feledhetetlen teadélutánt katonáink számára, – újabban azonban ez a buzgó pártfogás mintha alábbhagyott volna. Ezt pedig Otthonunk annál fájdalmasabban érzi, minél több kiadást kell neki is fedeznie a növekvő drágaság miatt, s – amit különben örvendező büszkeséggel említünk meg – minél több katona veszi igénybe nap-nap mellett szolgálatát. Ezért bizalommal kérjük most közönségünket: gondoljon néha-néha a Katona-otthonra is és támogassa azt akár pénzbeli adománnyal, akár olvasnivalóval. Hasonlóan támogatást kérünk városunk pénzintézeteitől is; hálásan említjük meg, hogy kérés szövegüket mindig meghallották a múltban, de kérjük: ne vonják meg tőlünk támogatásukat most és a jövőben se. Jól esik itt megemlékeznünk arról, hogy polgármesterünk is megértő szeretettel karolta fel intézményünket: nemcsak lisztet, cukrot stb. adott a múltban Katona-otthonunknak, különösen az ünnepek alkalmával rendezett teadélutánok s szeretetvendégségek számára, de legújabban azt a nagymennyiségű könyvet, mely nála katonáink számára összegyűlt, Katona-otthonunknak adta át, másfelől pedig az ő javaslatára városunk tanácsa az 1917. évre 200 korona segélyt utalványozott ki Otthonunknak. Hálásan köszönjük neki is meg városunk tanácsának is a nyújtott támogatást; arra fog ez bennünket ösztönözni, hogy munkánkban ne lankadjunk meg a jövőben se,

megokoltá, sőt fontossá és kívánatosá teheti mindenkinek előtt ez oly jelentős történeti esemény évfordulóinak a megünneplését! Különösen ilyenek tűntetheti fel a százados évfordulóknak a megünneplését, amelyek, – már csak a közbeszó időtartamnak az ember életidejéhez mért jelentékeny és tiszteletet parancsoló voltánál fogva is, – fokozottabb mértékben felkeltik figyelmünket és érdeklődésünket s mintegy fokozzák az ünnepélyekből leszűrhető igazságok iránt való fogékonyságunkat!

Ebből a szempontból felette érdekesek ma is azok az adatok, amelyek ennek az évfordulónak száz év előtt történt megünneplésére vonatkoznak. A *Bredetzky* Sámuel, vármegyénk szülőtere és volt lemergi ev. püspökre (superintendens) vonatkozó adatok gyűjtésénél egy tartalmas könyv jutott kezeimbe,* melyet ennek a nagy férfiúnak kiváló barátja: *Glatz* Jakab, a poprádi származású híres bécsi főegyháztanácsos írt és amely Bécsben 1818-ban látván napvilágot, összegyűjtése akart lenni a megünneplésre vonatkozó adatoknak.

Ott olvassuk ebben az érdekes könyvben az 1817. aug. 26-ikán kelt udvari rendeletet, amely arról szól, hogy az akkori császár és király a mondott év május havának 18-ik napján „legkegyelmesebben” megengedte azt,

* *Glatz* Jakab: Nachrichten über die Feyer des dritten Jubelfestes der Reformation in den sämtlichen kaiserl. königl. Oesterreichischen Staaten im Jahre 1817. – Wien, 1818.

de minél nagyobb buzgósággal igyekezzünk enyhíteni katonáink gondját, baját, nyomorúságát.

S mintha katonáink ösztönyszerűen megérezték volna ezt az adományt: oly nagy számmal keresik fel naponta az Otthont, hogy annak helyisége szűknek bizonyult már nem egyszer. Ez indította az Otthon vezetőségét arra, hogy a Kollégium második emeletén több termet bocsásson a katonák rendelkezésére s hogy előkészítse a Katona-otthonnak az épület első emeletére, tágasabb helyiségbe való áthelyezését is.

Végül már itt utalunk arra, hogy a közel jövőben megnyílik a tótsóvári Katona-otthon is mint az „Eperjesi Katona-otthon” fiókjá. Erről azonban bővebben majd más alkalommal emlékezünk meg.

A Katona-otthon munkakörének ez az állandó bővülése csak azt bizonyítja, hogy ez az Otthon szükségét pótló intézmény. Itt pihenik ki napi fáradalmaikat, ahelyett, hogy nem éppen tisztalevegőjű helyen, talán sörös-korsó mellett keressenek költséges és mégis kétes értékű üdülést. Itt írják azt a számtalan levelet, melyet oly várva-várnak az otthonlávók, rokonok, kedves ismerősök. Itt, kellemes melegben, jó világítás mellett olvasnak jó könyveket vagy olvassák a napilapok harctéri híreit. Épp azért kérünk ismételtelen is mindenkit: támogassa ki-kí tehetsége szerint ezt a házagpótló háborús szociális intézményt!

Minden adományon Isten áldása lesz, mert könnyet töröl, bánatot felejtet, örömet szerez.

Dr. Deák János.

Hadiárvák. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. nov. 20-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 58,715-39
A kurimai körjegyző útján: Fábrián József kurimai lakos adománya	100-
Majoch Ferenc sztankahermányi róm. kath. lelkész gyűjtése a község fiatalsága közt	35-
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Barej József és társai jánoskai lakosoktól	102-95

hogy az ágostai és a helvét hitvallású protestánsok a harmadik évszázados emlékünnepet november 2-ik napján – mint vasárnapon – megülhessék, valamint, hogy a bécsi főegyháztanácsnak erre vonatkozólag javasolt rendelkezései a püspökök és lelkészek kezeihez kiadhatók legyenek. Ugyancsak ott olvashatjuk a főegyháztanácsnak az Ausztria püspökeihez és lelkészeihez intézett rendeletét, amely ezekre a tartandó ünnepekre vonatkozó részletes utasítást foglal magában és amelyhez az ez ünnepeken mondandó imáknak a szövege is csatolva van.

A könyv második része az, amely a Magyarországon rendezett ily ünnepeknek a leírásával foglalkozik.

Ezek között különösen felhívják figyelmünket azok, amelyek a hazai evangélikusok – akkor is „tiszai”-nak nevezett egyházkerületében rendezett ily ünnepekre vonatkoznak.

Az ezeket illető adatokból megtudjuk mindenekelőtt, hogy ennek az egyházkerületnek felügyelője az irodalmi téren is olyan híres *Berzeviczy* Gergely, püspöke pedig a nyolcvan éven felül járt és közbecsülésben állott *Szontagh* Sámuel volt. Az előbbi – lakása helyére – Nagylomniczra 1817. május hó 21-ik napján egy gyűlést hívott egybe, amely azt az óhaj-tását fejezte ki, hogy a felmerült körülmények folytán az egyházkerületben ezt az ünnepet október 31-ike helyett a karácsony ünnep két napjára tűzzék ki. Azonban több egyház és

Ugyanannak ú
és társai sor
Danielsz Auré
Adámföldé k
Ugyanannak ú
beliek adom
Rojkovich Tiva
esperes októ
Lippai János h
útján: Herná
adománya
Ifj. Körtyvéssy
szentistván k
Sároskifalu
Wischin Győző
útján: Babus
Andrásné als
Bartos Lajos g

"
"
"
"
Vargony köz
Boroszló
Lapispatak
Sárosbogyó
Polascsak J
lakos ...
(Ezzel gyűjt
kedett.)
Fekete Béla lem
Bruck Salam
Molcsán Andrá
dobó község
Dr. Tóth Mikl
beküldött
Sesavniczky Im
körjegyző útj
gergelylakai
Tokár András k
lakos adomá
Vilcz János vá
id. Szinyei M
jának megvál
(Ezzel adomá
kedett.)
Gallsók István
bíró gyűjtése
Dr. Tóth Mikl
útján férté
A Sárosvárm.
finomító és S
kezetének ado

A fentebb f
nyugtázom. Egy
zónak és gyű

lelkész részéről
kerülethez, hogy
messzire, hanem
időpontjában ta
abból a megha
házkerület tagja
korú aggastyán
szintén átélmi k
tával – a vén
sóhajtni, hogy:
gadat békében!
valószínűbb, ho
utolsó napját in
a végét. E szer
egyházegyeteme
szept. havának 1
irat, amely az e
anyaegyházat sz
s között a ha
zemléni espere
emlékünnepet n
és pedig – egy
tartományokban
november hó 2
Az Eperjese

CSEM
LEGJO

Ugyanannak útján: Mitró Andrásné és társai somosi lakosoktól ..	13-13
Danielisz Aurél ternyei körj. útján: Adámföldre községbeliek adománya ..	9-80
Ugyanannak útján: Kisszilva községbeliek adománya ..	17-70
Rojkovich Tivadar litinyei gör. kath. esperes október haví gyűjtése ..	14-18
Lippai János hernádszentistváni körj. útján: Hernádszokoly községbeliek adománya ..	15-
Ifj. Körtvélyessy Ádám útján: Hernádszentistván községbeliek ..	10-90
Sároskislalu ..	5-45
Wischin Győző sárosbogyányi körj. útján: Babuscák János és Baran Andrásné alsómérki lakosok ..	6-40
Bartos Lajos gyűjt. Boroszlón ..	10-20
" " Felsőmérken ..	9-60
" " Vargonyban ..	3-
" " Sárosbogyányban ..	48-60
" " Lapispatakon ..	10-80
Vargony községbeliek ..	23-60
Boroszló ..	48-52
Lapispatak ..	43-18
Sárosbogyány ..	56-66
Polascsak Jánosné sárosbogyányi lakos ..	30-
(Ezzel gyűjt. 1671 kor. 21 fill. emelkedett.)	
Fekete Béla lemesi szolgabíró útján: Bruck Salamon adománya ..	20-
Molcsán András bíró útján: Tarczadobó községbeliek újabb adom. Dr. Tóth Miklós bártfai h. rendörk. beküldött ..	86-
Scsaviczy Imre szentmihályfalvai körjegyző útján: Lamparter Rezső gergelylakai lakos ..	8-50
Tokár András kisbirtokos, nagysárosi lakos adománya ..	9-
Villecz János várm. árvaszéki h. elnök id. Szinyei Merse József koszorújának megváltása címén ..	8-
(Ezzel adománya 210 kor. emelkedett.)	20-
Gallotsik István felsővízközi főszolgabíró gyűjtése ..	134-
Dr. Tóth Miklós bártfai h. rendörk. útján fémértékek beváltásából ..	32-03
A Sárosvárm. Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszértékesítő Szövetkezetének adománya ..	2400-
Összesen: K. 62,047-59	

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt *adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és*

sikeres fáradozásukért — a hadiárvaik nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. nov. 20. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k., Sárosvárm. árvaszéki elnöke.

Az eperjesi hadiárvaik alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 24-ikén K. 37,667-38
Időközi kamatok 587-55
Összesen: K. 38,254-93

Eperjes, 1917. november 24. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye nov. 24-ikén K. 3146-74
Időközi kamatok 472-82
Összesen: K. 3619-56

Eperjes, 1917. november 24. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

A gyűjtés eredménye 1917. november 24-ikén K. 52,146-97
Időközi kamatok 696-63
Összesen: K. 52,843-60

Eperjes, 1917. november 24. FARAGÓ JÓZSEF, kir. tan., polgárm.

KÖZELLÁTÁS.

(Ezen rovatban közöljük a városi hatóságnak a közéletmezt szabályozó hirdetményeit.)

Közellátás ügyosztályai a városházán:

- Gabona-, lisztügyekben Magyar József h. polgm.
- Tej, tejtermékek, tojás .. Saly Győző főkapitány
- Tűzelő- s világítóanyagok (szén, fa, kőolaj) Bretz Sándor v. építész
- Cukor, kávé, fűszerek, élelmi s ruház. cikkek Theisz Géza számvevő
- Burgonya, káposzta és különféle főzelékek .. Bereczky Viktor üo.-vez.

Piaci árások, kofák s vízszintelárúsítók csak d. e. 11 óra után vásárolhatnak a piacon élelmi-cikkeket. Saly s. k., rkapitány.

A szárnyasok maximális árai:

- 1 pár csibe, nagyság szerint 6-8 K.
- 1 drb tyúk vagy kakas 8-10 "
- 1 " kacsa 8-10 "
- 1 " liba 16-20 "
- 1 " pulyka 20-25 "
- 1 " kappan 10-12 "

Sárgarépa és petrezselyem nagybani ára 98 K.

Disznósírért, szalonnáért és egyéb sertés-termékekért követelhető legmagasabb árak nov. 17-ikétől a következők:

	Nagyban 100 kg.-ként	Kicsinyben kg.-ként
Olvasztott disznósír	K. 852	K. 12-
Háj	" 760	" 11-
Vastag friss szalonna	" 760	" 11-
Sózott szalonna	" ..	" 10-
Füstölt és paprikás szalonna	" ..	" 12-
Abált-, főzött-, csemege-szalonna	" ..	" 12-
Friss sertéshús, szalonna nélkül	" ..	" 7-
Füstölt sertéshús nyersen	" ..	" 8-50
" " főzve	" ..	" 10-
Füstölt sonka nyersen, egészben	" ..	" 10-
" " főzve, csont nélkül	" ..	" 14-
" " felszeletelve	" ..	" 15-
Debreczeni kolbász, páros	" ..	" -90
Kolbász füstölve	" ..	" 9-
Hurka	" ..	" 4-
Vegyes felvágottak	" ..	" 10-
Disznósajt	" ..	" 8-
Nyári szalámi	" ..	" 10-
Tepertő	" ..	" 5-
Virslis (5-dekás) párja	" ..	" -40

Aki a hirdetésben közölt cikkekért az itt közölt legmagasabb árnál magasabb árt követel vagy ígér, elfogad vagy szolgáltat, vagy aki a legmagasabb árra vonatkozó ezen rendelkezéseket bármilyen módon kijátssza, **6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronával büntethető kihágást követ el.**

Eperjes, 1917. november 17. Saly s. k., főkapitány.

SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör zeneestéje. A Széchenyi-kör nov. 21-ikén megtartott ezidei második házi-zeneestéjén egy minden tekintetben előkelő színvonalú hangversennyel kedveskedett közönségünknek az est rendezője, **Jeschek Gusztáv** karmester, a zeneiskolának tanára.

A hallgatósággal zsúfolt terem élénk kifejezője volt a rendkívüli érdeklődésnek, amellyel műértő közönségünk a szép estét várta. Ennek a várakozásnak kétségkívül legfőbb felkeltője volt társadalmunknak egy igen rokonszenves tagja, **Toronyai Adél** úrihölgy, a budapesti zeneakadémia növendéke, **Toronyai Károly** helybeli ezredparancsnok bájos leánya.

A nagytehetségű úrileány csinos hegedű-

lelkész részéről megkeresés ment az egyházkerülethez, hogy az ünnepet ne tolják el olyan messzire, hanem azt az évfordulónak rendes időpontjában tartsák meg és pedig főképen abból a meghatározó indítóból, hogy az egyházkerület tagjai között több előhaladott életkorú aggastyán van, akik ezt a nagy ünnepet szintén átélni kívánják és akik annak elmúltával — a vén Simeonnal — azt szeretnék sóhajtni, hogy: „Uram! bocsásd el a te szolgádat békében!“ .. Már pedig mindenesetre valószínűbb, hogy ezek október hónap az utolsó napját inkább elérhetik, mint az évnek a végét. E szerint határozott azután a pesti egyházgyezetemes gyűlés is és így jelent meg 1817. szept. havának 17-ik napján az a püspöki körirat, amely az egyházkerületnek összesen 118 anyaegyházat számláló nyolc esperességével — s között a hat sz. kir. városi és a sároszempléni esperességgel is — tudatta, hogy az emlékünnepet mindenütt ugyanazon a napon és pedig — egybehangzóan az osztrák örökös-tartományokban történt megállapítással — november hó 2-ikán kell megtartani.

Az Eperjesen ez alkalommal megtartott

ünnepek leírását az említett munkának a részére **Sennovitz Máttyás**, az akkori eperjesi leánynevelő- és tanító-intézetnek nagyhírű tanára és igazgatója szolgáltatta, akiről és jeles intézetéről oly nagy elismeréssel emlékezett meg annak idején megjelent műveiben **Bredetzky** is.

Már 1816-ban felhívta **Schwarz János** Mihály, az eperjesiek országosan nagyhírű papja, egyházának a figyelmét arra, hogy mily nagy jelentőségű évfordulót hoznak majd el a jövő évnek a napjai. Az 1817. év első napján tartott egyházi szónoklatában pedig ezt az évet mint jubileumi esztendő üdvözölte és méltatta Mígnem az október 26-ikára esett vasárnapon — nagy előkészítő beszéd során — már bejelentette magát a tartandó ünnepet.

Eperjesen az ünnep október hó 29-ikén a kórházi- és házi-szegényeknek a megvendégelésével és megajándékozásával vette kezdetét. November 1-jén — a megtartott istentisztelet után — a tanulóifjúság, tanáraival együtt, a ker. Kollégium nagyobb termében gyűlt össze, ahol a köztiszteletben álló püspököknek, a lelkészeknek és a tekintélyes egyháztagnak a jelenlétében egyházi énekeket énekeltek. Majd

Varga János tanulóifjú, összes társai nevében szép „deprecatós-beszédet“ mondott, melyre **Mayer András**, az intézet híres tanára és „rectora“ válaszolt és amely beszédekre azután az Úri-szentvacsorának a kiosztása következett.

November 2-ikán, a virágokkal, koszorúkkal s Luthernek és Melanctonnak a képeivel ízlésesen díszített templomban trombiták és dobok hangjai között kezdődött az ünnep és pedig reggel 7 órakor a **Sztreckó Sámuel** lelkész beszédjével és vezetésével tót nyelven tartott istentisztelettel. Ez, az Úrvacsorával élőknek nagy száma miatt, déli fél 12 óráig tartott. Déli 12 óra előtt vette kezdetét a németnyelvű istentisztelet, **Klein Tóbiás** Vilmos művészi orgonajátékával és **Schwarz János** Mihálynak egyházi szónoklatával, akiről azt jegyezte fel a közlés, hogy ő az ő szeretett egyháza előtt oly sokszor adta nemes törekvésének, meleg buzgalmanak, valamint szép és hatalmas szónoki képességének bizonyítékát, mégis ezzel a reformációi beszédével valósággal „felülmulta önönmagát“. A beszéd után a bécsi cs. kir. ág. ev. főegyháztanács (Consistorium) imáját mondta el; mígnem az egyházi ünnep délután négy óra

CSEMEGÉK, CUKORKÁK
LEGJOBB MINŐSÉGBEN

KLEIN JENŐNÉL

BODEGA
FÜTCA : TELEFON
46. SZ. : 162. SZ.

játékát mutatta be Körünknek ez alkalommal. Avatott kvalitásait műsorának első pontjában, Mendelssohn hatalmas Violini-concertjében (E-moll) ragyogtatta, amely zenemű a hegedű- és vonókezelés minden kellékét a legteljesebb mértékben kívánja az előadótól. S a nagy igényeknek az ifjú művész meg is felelt. Erőteljes, értelmes, tiszta játéka a zenei gondolatokat és érzéseket bravuros könnyedséggel tárta föl úgy Sarasate nehéz feldolgozásában játszott Chopin II. Nocturne-jében, valamint Drdla „Kubelik-Serenade“-jában. Ez utóbbi a hangversenyeken népszerű zeneműnek bájait különösen sok gyöngéd lélekkel és nemes ízléssel juttatta érvényre. A sokszoros kihívásra s a zajosan ünneplő tapsokra solóban játszott Hubay „Csárdajelenet“-e és Schubert „Serenade“-je is bátor és öntudatos rátermettségről tettek tanúságot. A hegedűszámokat *Wohánerné Hoffmann* Olga úrinő kísérte harmonikus hozzácsimuló zongorajátékkal.

Zeneesténk második hölgszereplője *Nagy-pálné Pásztor* Ferike úrinő, a kassai Nemzeti Színház énekművésznője volt. Meyerbeer „Aria“-ját, Barna „Madárdal“-át, Káldy Gy. „Csalogánydal“-át, Nagypál „Üzenet“-ét énekelte el, férjének *Nagypál* Béla, a kassai Nemzeti Színház karnagyának zongorakisérével.

A művésznőnek bájosan csengő s nemesen színező lírai organuma nagy művészi hozzáértéssel interpretált. A szép legátók és diszkrét trillák előkelő ízlésének voltak a tanújelei. Az előadás méltó is volt a frenetikus tetszénnyilvánításokra, melyek a művésznőt ismételtelen és ismételtelen szőlítették az emelvénnyre, hogy megtoldja választott műsorszámait. A zongorakiséret sok szakértelemmel és rutinnal alkalmazkodott a disztíngváltan szép énekpontokhoz.

Az estének magas műélvezeteit fokozta még *Gergely* György budapesti zeneakadémiai növendék gordonkajátéka is. Schubert: „Du bist die Ruh“, Rubinstein „Melodie“, Popper: „Gavotte“, „Mazurka“ és „Andante“, Pergolese: „Aria“ voltak az előadott műsorszámok. Az ifjú művésznövendék korát meghaladó értelemmel és kivitellel adta elő darabjait. Határozott és nyugodt vonókezelése s minden pozícióban tiszta fogásai nagy zenei talentumokról

felé ért véget és pedig úgy, hogy az „az összes hallgatók előtt igen rövidnek tűnt fel“. Kiemeli a közlés azt is, hogy mind a két istentiszteleten, — azaz kora reggeltől a délutáni órákig, — tehát csaknem kilenc óra hosszan, résztvett és több egyházi működést is látott el az aggastyán püspök: *Szontagh* is, olyan kitarással, — „amelyet ennél a szeretett aggastyánnál eléggé nem is lehetett csodálni!“ . . . A templomnak ebből az alkalomból történt felékitése körül az egyház felnőtt nő-tagjai közül *Gertinger* Johanna, *Gotthard* Anna, *Klauser* Teréz, *Lehoczky* Róza, *Pauer* Karolin, *Pulszky* Amália, *Sennovitz* Júlia és *Zmeskál* Róza érdemesültek, akiket a jelentés, nagy elismerés kapcsán érdemeseknek tart arra, hogy nevüket megörökítse. Az oltár ékítésére *Köhler* Éliás egy keresztet, az eperjesi arany- és ezüstműves: *Rombauer* Mátyás egy ezüst érmet, *Sennovitz* Mátyás pedig egy képet adott. Erre a célra áldoztak még: *Brujmann* András, *Fröhlich* János, *Gertinger* János György, *Killer* Gottfried, *Kollár* János Gottfried, *Lang* Sámuel, *Schwarz* Tóbiás, *Turtzer* János és *Weszter* Dávid. Az ünnepet azután a *Lindtner* János szerkesztette ódának az eléneklése zárta be.

Girálton; *Stanyik* Mihály lelkész rendezte és tartotta meg a szintén szépen sikerült egyházi ünnepet. November 1-jén tartott beszédében Luther élettörténetét fejtegette hallgatósága előtt; 2-ikán pedig a nagy ünnep jelentőségével foglalkozott. *Szulyovszky* András egyház-

beszéltek. Popper „Mazurka“-jában oly sok közvetlen melegség sugárzott ki s oly ügyes technikai kivitel tündöklött, amilyen csak a nagyráihivatott tehetségekben nyilatkozik meg ily ifjú korban. Műértő közönségünk nagyon értékelte is e kiváló tulajdonokat s zajos ovációban részesítette e széptehetségű vendégét.

A gordonkajátékokhoz a zongorakiséretet a művész bátyja, *Gergely* Pál szolgáltatta, aki szintén a budapesti zeneakadémiának növendéke. Ügyességét és művészi erejét külön is bemutatta közönségünknek Chopin két Etudejének solo zongorajátékában.

A kiválóan élvezetes zeneest Széchenyi-körünk zenei életének bizonyára maradandóan emlékeztető mozzanata lesz. *Dr. Wick Béla.*

Gaál Mózes Eperjesen. Az Országos Középiszkolai Tanáregyesület nagyevű elnöke, a kiváló író, *Gaál* Mózes kir. főigazgató nov. 28-ikán, szerdán d. u. 6 órakor a Széchenyi-kör második irodalmi estélyén előadást tart: „Az iskola a vádlottak padján“ címmel. Tekintettel a nagyevű íróra, a tárgy érdekes és aktuális voltára, a magyar-irodalmi szakválasztmány az estélyt a városi Vigadó nagytermében tartja meg, hogy minél nagyobb közönség gyönyörködhessek a kiváló író vonzó előadásában. Az estély sikerét csak emelni fogja *Kirchmayer* Edit szavala, aki háborús verseket fog szavalni. A nagy író tiszteletére a magyar-irodalmi szakválasztmány este 8 órakor társas összejövetelt rendez a Gellért nagytermében; az összejövetelre az elnökség szívélyesen meghívja a kiváló vendég tisztelőit és barátait. Csak örvendetes volna, ha az összejövetelen hölgyek is megjelenének. Az irodalmi estélyen azok is megjelenhetnek, akik nem tagjai a Körnek. Belépődíj nincs.

Zeneestély. A dec. 5-iki zeneestélyt a Kör titkára, dr. *Wallentnyi* Samu rendezi.

Jeschek karmester kitüntetésé. Jeschek Gusztáv, a népszerű karmester a múlt évi keleti diadalok hatása alatt egy indulót szerzett „Dobrudsza“ címmel s ezt a Széchenyi-kör révén a török szultánnak ajánlotta. A budapesti császári török főkonzulátustól nov. 18-ikán az alábbi átirat érkezett dr. *Wallentnyi* Samuhoz,

felügyelő értékes ezüst emlékérmét ajándékozott ez alkalommal az egyháznak, amelyet Luther képmása díszített. Hasonlóan ünnepelték meg ezt a napot *Komlóskeresztesen* is, ahol *Podleszny* András volt a lelkész és ahol *Fejérváry* Teréz úrnő ebből az alkalomból egy új keresztelő-medencét és új keresztelő-edényeket s nemkülönben arannyal hímezett oltárterítőt ajándékozott az egyháznak; leánya pedig maga hímizte kehely-takarót. *Zsegnyén* szintén szép ünnepet tartottak *Csorba* András lelkész vezetésével az evangélikus hívek. A jelentés különös melegséggel tesz említést a lipóczi *Keczerek* felől, kiknek családtagjai az ottani templom falai között alusszák örök álmukat és akiknek családtagjai egykoron az evangélikus tanok legnagyobb barátai, védői és oltalmazói voltak.

Meghatottsággal olvashatjuk a régi könyvnek ezeket a lapjait, amelyek ezeket a vármegyénkre vonatkozó töredékes adatokat örökítették meg és újították meg előttünk.

Eszünkbe jutnak önkéntelenül is azok a szavak, amelyekkel Eperjes egykori nagy lelkésze: *Schwarz* János Mihály az új — negyedik — évszázad első novemberének 23-ik napján tartott egyházi beszédét végezte volt, amikor az ünneplések berekesztéséről és az ünneplésektől való búcsúzójáról azt kívánta a jó Istentől, hogy: . . . „ha ez a magasztos ünnep a *multnak* tengerébe merül is, — de ne merülhessen az a *feledésnek* a tengerébe soha!“ . . .

a Széchenyi-kör titkárához: „Mélyen tisztelt Titkár úr! Múlt évi október 24-iki nagybecsű levelére vonatkozólag tisztelettel értesítem a Titkár urat, hogy Jeschek Gusztáv úr, a cs. és kir. 66. gy.-e. zenekara karmesterének indulóját annak idején öfelségének futárral elküldöttük. *A kabinetiroda értesít minket, hogy öfelsége elrendelni kegyeskedett, hogy az indulót a császári zenekar játssza s ezen úton megelégedését és köszönetét nyilvánítja a szerzőnek.* Sziveskedjék erről a karmester urat tudatni. Fogadjon Titkár úr hivatalos tiszteletünk kifejezését. *Ali Achmet*, főkonzul.“

A sárosvármegyei közhatósági alkalmazottak és nyugdíjasok beszérségi csoportjának intéző-bizottsága e hó 30-ikán d. u. 3 órakor a vármegye-háza kis tanácsstermében ülést tart. Az elnökség kéri az intézőbizottsági tagok okvetlenül való megjelenését az ülésen.

HIREK.

Új kormánybiztos. A miniszterelnök *Kürthy* István ny. főispánt — az Orsz. Hadi-gondozó Hivatal kötelékében — Sárosvármegye területére kiterjedő hatáskörrel, kormánybiztossá nevezte ki.

Kitüntetések. A király az ellenséggel szemben, repülői minőségében, vitéz magatartásának elismeréséül *Dobay* Imre 7. huszárezredbeli főhadnagynak a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal adományozta.

A király *Pap* Károly eperjesi méntelep-i szolgálatvezető őrmesternek a háború alatt teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül az arany-érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. A kitüntetést *Halácsy* Gyula őrnagy, osztályparancsnok az egész legénység előtt szép szavak kíséretében tűzte fel a kitüntetett mellére, ki már több mint 37 éve teljesített szolgálatot. Az ünnepség befejeztével a legénység díszkivonulást tett.

A király *Korn* Vilmos eperjesi gyógyszerésznek a katonasággal szemben tanúsított jótékonykossága elismeréséül a koronás aranyérdemkeresztet adományozta.

A király megparancsolta, hogy a legfelső dicső elismerés tudtul adassék: *Bokor* Károly 67. gyalogezredbeli népfőlkelő hadnagynak és *Liptai* Ferenc 67. gy.-e. tart. hadnagynak a kardok egyidejű adományozása mellett; dr. *Bulissa* Károly eperjesi ügyvéd, m. kir. 6. honvéd t. t.-ezredbeli tart. főhadnagynak, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért és kitűnő szolgálataiért a kardok egyidejű adományozása mellett; az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért dr. *Molnár* Sándor 66. gy.-e. tart. orvosnak (másodsor); a háború alatt teljesített kitűnő szolgálataiért *Elszász* Manó eperjesi mérnök, tart. hadnagynak a kardok egyidejű adományozása mellett; az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért *Wennes* István 3. honvéd-gy.-e. hadnagynak a kardok egyidejű adományozása mellett; *Kosiner* Imre, a 15. t. tarackezr. tart. hadnagynak, eperjesi joghallgatónak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a kardok egyidejű adományozásával; az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért *Cornides* Mihály 66. gy.-e. tart. főhadnagynak (másodsor) és *Pitsch* János 67. gy.-e. főhadnagynak a kardok egyidejű adományozása mellett.

A király a hősi halált halt *Polányi* Gyula 66. gy.-e. tart. főhadnagynak a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal; dr. *Horváth* Rezső 66. gy.-e. tart. eperjesi főorvosnak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásáért a koronás aranyérdemkeresztet a vitézségi érem szalagján

a kardokkal együtt hitoktató, tábori-lelkesítő kitűnő és önfeláldozó vitéz és önfeláldozó vörös-fehér szalagos légjáró-csapat repülőezredbeli tart. hadnagynak a kardokkal együtt volt sárosvárm. főispánt mint repülő tanúsított 3. osztályú katonai érdemkeresztet a kardokkal együtt tábori ágyúszredbeli elölött tanúsított vitéz a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal együtt a hadiékítménnyel és a kardokkal együtt Adorján, a 66. gy.-e. lelkésznek a háború szolgálatai elismeréséül a kardokkal együtt 2. osztályát a fehér-vörös szalagos

Hálaadó istentisztelet. A háza

házban, *Lauer* Henrich királyunk székely kalmából hálaadó

Dr. Wick Béla tánc e napokban adta élettrajzát, aki a vörös november 7-ikén

Kinevezés. A tánc Gyula takarékpénztár a határrendőrséghez mazóvá kinevezte.

Hősi halál. A tánc társzlós az olasz

Derfényi László a hazáért hősi halált vadászszázlós hamvát a hazájának pihenést. No nem temették el a fiatalom legnagyobb részével pompával. Soha fájó tét nem láttunk.

anya kísérte néma egyetlen fiát, minden fia volt, ezt is odaalig 20-éves korban meg sem ismerve a ban érte a haza hívő lelkesedéssel és kész Legforróbb vágya menni. Vágyát elérte ahol gyorsan átesv mutatta bátorságát az orosz kolossszűtűt, sokáig nézett. Ezévi szept. 29-iki ritette az orosz golyó elbukott. — A cs. és tisztikara koszorú adott az özvegyek

Hazatért przer az eperjesi pü.-ig. számvizsgálója, tart. 21-ikén hazatért orosz fogságból.

Orosz fogságból tart. hadnagya az és ságba került.

Halálozás. *Fra* 18-ikán Eperjesen, halt. Temetése 21-ikén végbe. Halála gyász kissebeni takarékpénztár

Szén Jánosné szü. életének 62-ik évében tette az ev. egyház székely nov. 24-ikén d. u.

Réz Lujza nov. 24-ikén Eperjesen meghalt. 3 órakor lesz az ev

Élyen tisztelt
ki nagybecsű
ertesítem a
úr, a cs. és
nek indulóját
elküldöttük.
ogy öfelsége
indulót a
on megelége-
a szerzőnek.
urat tudatni.
etünk kifeje-

ósági al-
k beszer-
izottsága
vármegye-
st tart. Az
sági tagok
az ülésen.

niszterelnök
Orsz. Hadi-
svármegye
ánybiztossá

éggel szem-
gatartásának
zredbeli fő-
3. osztályát
ományozta.
méntelepi
ú alatt telje-
il az arany-
lagján ado-
ula őrnagy,
g előtt szép
tett mellére,
szolgálatot.
ység dísz-

ógyszerész-
sított jóté-
nyérdem-

a legfelső
kor Károly
nagyak és
ynak a kar-
dr. Bulissa
6. honvéd
ellenséggel
rt és kitűnő
mányozása
sított vitéz
olnár Sán-
dszor); a
olgálatiért
hadnagy-
sa mellett;
gatartásért
nagyak a
ett; Kosiner
ak, eperjesi
ben tanú-
egyidejű
tanúsított
y 66. gy.-e.
tsch János
idejű ado-

ryi Gyula
ékítményes
kardokkal;
perjesi fő-
tanúsított
a koronás
szalagján

a kardokkal együtt; *Füzesséry* Károly eperjesi hitoktató, tábori-lelkésznek a háborúban teljesített kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismeréséül a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a vörös-fehér szalagon; *Bujanovics* Albert, egy légjáró-csapat repülőrajához beosztott 5. huszárezredbeli tart. hadnagynak, *Bujanovics* Gyula volt sárosvárm. főispán fiának az ellenség előtt mint repülő tanúsított vitéz magatartásáért a 3. osztályú katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal; *Bollner* B. 3. honvéd tábori ágyúezredbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a 3. oszt. katonai érdemkeresztet (másodsor) a hadiékítménnyel és a kardokkal; *Dienes* Béla Adorján, a 66. gy.-ezredhez beosztott tábori-lelkésznek a háború ideje alatt teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát a fehér-vörös szalagon adományozta.

Hálaadó istentisztelet. Az eperjesi orth. izr. hitközség nov. 17-ikén az árokkutcai imaházban, *Lauer* Henrik főkantor közreműködésével, királyunk szerencsés megmenekülése alkalmából hálaadó istentiszteletet tartott.

Dr. Wick Béla ismert jeles tollú publicistánk e napokban adta ki Henrik bajor kir. herceg életrajzát, aki a vöröstoronyi harcokban 1916. november 7-ikén esett el.

Kinevezés. A belügyminiszter *Keresztfalvy* Gyula takarékpénztári tisztviselő, bártfai lakost a határrendőrséghez fizetésnélküli segédfogalmazóvá kinevezte.

Hósi halál. *Laczanics* Mihály 66. gy.-e. tart. zászlós az olasz harctéren hósi halált halt.

Derfényi László temetése. Hazajöttek a hazáért hósi halált halt Derfényi László 32-es vadászzászlós hamvai, hogy szülőföldben találjanak pihenést. Nov. 20-ikán d. u. 2 órakor temették el a fiatal hőst Eperjesen a társadalom legnagyobb részvéte mellett, nagy katonai pompával. Soha fájóbb, soha szomorúbb temetést nem láttunk. Egy fájdalomtól megtört anya kísérte néma büszkeséggel utolsó útjára egyetlen fiát, minden támaszát, minden reményét. Nem volt semmije és senkije. Csak egy fia volt, ezt is odaadta a hazának. Fájdalom, alig 20-éves korban áldozta fel ifjú életét, még meg sem ismerve az életet. Az iskola padjainban érte a haza hívó szava, s ő a legnagyobb lelkesedéssel és készséggel követte e hívó szót. Legforróbb vágya volt, mielőbb a harctérre menni. Vágyát elérte. Hamar kikerült a frontra, ahol gyorsan átesve a tűzkeresztségen, megmutatta bátorságát és vitézségét. Sokáig állta az orosz kolossszus vad támadását, rettentő tűzét, sokáig nézett szembe és dacolt a halállal. Ezévi szept. 29-iki ütközetben Galiciában leterítette az orosz golyó s a fiatal zászlós holtan elbukott. — A cs. és kir. 32-es vadászzászlóalj tisztikara koszorú megváltás címén 100 koronát adott az özvegyek és árvák alapjára.

Hazatért przemysli hős. *Vrablovich* Géza, az eperjesi pü.-ig. mellé rendelt számvevőség számvizsgálója, tart. honvéd-főhadnagy, nov. 21-ikén hazaérkezett, mint kicserélt rokkant az orosz fogságból.

Orosz fogságban. *Révay* István, 67. gy.-e. tart. hadnagy az északi harctéren orosz fogságba került.

Halálozás. *Fraenkel* Lajos földbirtokos nov. 18-ikán Eperjesen, életének 64. évében meghalt. Temetése 21-ikén délelőtt 11 órakor ment végbe. Halála gyászborította Rosenfeld Ignác kissebzeni takarékpénztári igazgató családját.

Szén Jánosné szül. *Franck* Janka nov. 22-ikén, életének 62-ik évében Eperjesen meghalt. Temetése az ev. egyház szertartása szerint ment végbe nov. 24-ikén d. u. 1/3 órakor.

Réz Lujza nov. 23-ikán, életének 85. évében Eperjesen meghalt. Temetése nov. 25-ikén d. u. 3 órakor lesz az ev. egyház szertartása szerint.

A Feministák Egyesülete vasárnap, nov. 25-ikén d. u. 1/4 órakor gyűlést tart Eperjesen a vármegyeház nagytermében. A gyűlésen *Spády* Adél, a Feministák Egyesületének titkára fog előadást tartani *anők választójogáról*. A gyűlésen *Szirmay* Oszkárné, a Feministák Egyesületének alelnöke is fog beszélni a feminista mozgalom jelentőségéről. A gyűlés iránt nagy érdeklődés mutatkozik városunkban.

Mindennemű őszi, friss töltésű ásványvizek megérkeztek és kaphatók KUN SÁNDOR fűszer- és ásványvíz-üzletében.

Czigelkai István-víz minden fűszerkereskedésben és vendéglőben kapható.

A „Vasárnapi Ujság” nov. 18-iki száma számos szenzációszámba menő képet közöl olaszországi nagy offenzívánkról, a Mücsarnok most megnyitott téli kiállításáról. Szépirodalmi olvasmányok *Pekár* Gyula regénye, *Jászay-Horváth* Elemér verse, *Szóllósi* Zsigmond tárcája, *Schöpflin* Aladár cikke, *Jákó* János kis tanulmánya *Cadornáról*, a megvert olasz fővezérről, kritika a téli tárlatról. *Balla* Mihály regényes cikksorozata az amerikai dollárkirályokról. Egyéb közlemények: *Cadorna* arcképe s a rendes heti rovatok. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 750 korona, a VILÁGKRÓNIKÁVAL együtt 850 kor. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanítt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Vízvezetékszerelői tanfolyamot fognak tartani a m. kir. állami faipari szakiskolában nov. 26-ikától kezdődőleg. Jóllehet ezen tanfolyamnak az a célja, hogy a vízvezetékszereléssel foglalkozó iparosoknak elméleti képzést adjon, bárkinek is ajánlatos e tanfolyam meghallgatása, aki az elméleti részzel nagyjából tisztában is van, de a gyakorlati szereléssel is meg akar ismerkedni. Az előadásokkal párhuzamosan gyakorlati órák is fognak tartatni, amelyeken szeleptömlőcsatlakozások, csőforrasztások, hibák okainak megkeresése, vízőrák leolvasása, fogyasztott vízmennyiségek megállapítása, fagyás elleni védekezés stb. a szakiskola épületén be lesznek mutatva. Kívánatos volna, ha e tanfolyamon, — mely elvégre az általános műveltséget is terjeszteni hivatva van, — minél többen résztvennének, hogy a házi vezetékben előforduló bajok alkalmával az első segélyt magunk tudnók ellátni s egyben a vízfogyasztásunkat is ellenőrizhetnők. Az előadásokat az esti órákban *Károlyi* Szilárd okl. mérnök, a szakiskola igazgatója tartja, a gyakorlati szereleket pedig a városi csömester vezetésével szakavatott szerelő fogja bemutatni.

Megbízatus és áthelyezés. *Soóvári* István főellenőr, állomásfőnök-helyettes, eddigi beosztásának változatlanul való meghagyása mellett a raktárfőnöki teendők ellátásával is megbízott. *Menkina* Ferenc raktárfőnök pedig Kassára, az üzletvezetőséghez helyeztetett át.

Jótekonyság. Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság *hadivárnak felruházására* *Gramer* Nándor őrnagy 10 kor., a Sárosvárm. Gazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete 50 koronát adományozott.

„Perpetuum” folytonzó kályha minden nagyságban és kivitelben kapható *Luchs* Ede és Társa cégnél Eperjesen. Ezen kályhák használata 50% fűtőanyag-megtakarítást jelent.

Hízlalási engedély. Dr. *Mezőssy* Béla földművelésügyi miniszter a sárosvármegyei közhatalossági alkalmazottak és nyugdíjasok beszerzési csoportja részére 500 drb sertés hízlalására az engedélyt megadta a takarmány egyidejű kiutalásával kapcsolatban. A földművelésügyi miniszter ekként biztosította a csoport tagjai részére a szükséges zsírt.

Pintér és Parlagi színházi estélye. Rendkívüli érdeklődés előzi meg *Pintér* — *Parlagi* nov. 26-iki, hétfői egyetlen estélyét, melyet az Olympia-mozgóban fognak megtartani, amit érthetővé tesz az a nagyszerű műsor, amelyet a kis gárda magával hoz: csupa változatosság úgy az ének-, mint a színházi újdonságokban, szem előtt tartva a művészi nivót, melyet a *Pintér*-pár olcsó hatások kedvéért sohasem áldozott fel. „A két könnyecsepp” és a „Vaszilka” című dramolettekben, valamint a „Vérző szívek”-ben érzékeny húrokat pengetnek a szerzők, hogy annál jobban felszabadulhasson a jókedv a „Mai milliomosok” és „Az eperjesi piac” aktuális bohóságokban. Az énekszámokban nagy hatásra számíthatnak a „Ki tud róla?...”, „Ki tudja merre, ki tudja hol?...”, „Politikai kuplé a marhasóról”, „Elesek a krumplicsonton”, „A magyar szó és a technikai vívmány” stb. Tekintve, hogy szerződési kötelezettségük máshova köti a művész-párokat, csak egy napot tölthetnek Eperjesen, épp azért a délutáni előadás ugyanazt a műrost adja, mint az estéli.

A „Társaság” e heti száma címlapján a király életmentőjének arcképét hozza. Képből és írásban emlékezik meg a lap *Rákosi* Jenő jubileumáról és szenzációs felvételeket hoz az olasz harctérről. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, IV., Reáltanoda-utca 16.

Koszorúmegváltás. *Klauszer* Kálmán főszolgabíró, *Szinyei* Merse József koszorújának megváltásaképen 30 koronát adott 40 árva ruhácskájára.

A katona-otthon pénztárába újabban a következő adományok folytak be: *Eperjes* sz. kir. város segélye 200 kor., *Déri* Gyula műalmi igazgató adománya (*Faragó* polgármester úr útján) 20 kor., az ev. theol. Testület nov. 18-iki ünnepélyén eszközölt gyűjtés 30 kor. Az adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

Köszönetnyilvánítás. *Koszorúmegváltás* címén *Földes* Zoltán úr s neje 50 koronát és *Rosenfeld* Ignácné úrnő 25 koronát az eperjesi Izr. Nőegyletnek s 25 koronát a népkonyhának adományoztak. *Zahler* Adolf úr 5 mm. burgonyát, *Klein* Ferenc úr 3 szakajtót adományozott a népkonyhának, amit hálással köszön az elnökség.

Hadsegélyező olvasójelek. Kedves és hasznos dologgal lepte meg a Hadsegélyező Hivatal a magyar olvasóközönséget: a háború kiemelkedőbb epizódjaival illusztrált olvasójeleket adott ki. Az illusztrációkat *Heyer* Artur, *Juszkó* Béla, *Éder* Gyula, *Helbing* Ferenc, *Dudits* Andor és *Tornai* Gyula festőművészek rajzolták. Az olvasójelek nemcsak mint az olvasás hasznos és nélkülözhetetlen eszközei bírnak értékkel, de művészi nivójuknál fogva maradandó becsű háborús dokumentumok is. Az olvasójelek melyeket a Hadsegélyező Hivatal az árvák és özvegyek javára darabonként 20 fillérért árúsít, kaphatók a Hadsegélyező Hivatalban, Budapest, V., Akadémia-utca 17., valamint az ország valamennyi jobb papir- és könyvkereskedésében.

A katona-otthonnak szánt adományokat szívesen közvetíti kiadóhivatalunk is, de átveszi azokat naponta d. u. 6–8 óra között a katona-otthon vezetősége is, az Otthon hivatalos helyiségében, a Kollégium második emeletén.

Sószállítás a tokaji m. kir. sóhivatal részére. A kassai keresk. és iparkamara közli: A sátoraljaújhelyi pénzügyigazgatóság közlése, hogy a tokaji sóhivatal részére 1918. évben szükséges sómennyiség szállításának és az ezzel kapcsolatos teendőknek szerződésileg való biztosítására nézve dec. 17-ikén d. e. 9 órakor a kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog tartatni. Közlelbi útbaigazítást a sátoraljaújhelyi pénzügyigazgatóság és a kamara ad.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara értesíti az érdekeltséget, hogy az 1865. és 1866. évben született népfelkelők szabadságoltatásukkal a nemtényleges viszonyba helyzetetvén, nem tekintendők tényleges katonai szolgálatra bevonható egyéneknek. Polgári alkalmazásukban való meghagyásukat tehát felmentés útján nem kell kérelmezniük. Ennek szüksége csak akkor merül fel, ha az említett évfolyamok esetleg újból behivatnának, de érdekeik akkor is meg volnának azzal óva, hogy indokolt kérelmeknél felmentésük elintézéséig bevárásai engedéllyel láthatók el. Azok érdeke sincs veszélyeztetve, akik határidőhöz kötött felmentésben részesültek, minthogy a határidő letelével bevonulni nem kötelesek. — Továbbá értesíti az érdekeltséget, hogy a m. kir. honvédelmi minisztérium kilincshivatala a hadicélokra igénybevevett ajtó- és kapuveretek leszerelésére, nemkülönben a pótvértek felszerelésére pályázatot hirdetett, melynek feltételei a kassai keresk. és iparkamaránál megtudhatók.

Talált hadikötvények. Weisz Henrik tarczai lakos, Héthárs község utcáján 6 darab 100-koronás és 1 darab 1000-koronás névértékű hadikölcsonkötvényt talált, amely egy elhasznált adókönyvecskéből származó ívbe volt becsavarva. Igazolt tulajdonosa a héthársi főszolgabírói hivatalban átveheti.

Drága káposztáért Saly Győző rendőrfőkapitány Gál Istvánné Kuchár Anna monyhádi lakost, mert többszöri figyelmeztetés ellenére 70 kg. káposztáért 70 koronát követelt, 8 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

Mozgósínházi heti-műsor

november 25-től december 2-ikáig.

OLYMPIA:

Vasárnap... *Senki fia* Csontosossal és *Három hét* Fedákkal.

Hétfőn... *Színházi est* Parlagi- és Pintérrrel.

Kedden... *Mágia* Nyáry- és Várkonyival.

Szombaton *A fekete gyémántok* I., Jókai regénye.

URÁNIA:

Vasárnap... *A titokzatos Venus*, társad. dráma.

Szerdán... *A kis hős*, dráma; *A fürdő szépe*, vígj.

Csütört... *A szenvedélyes asszony*, dráma; *Zsiga, te csalsz!*, vígjáték.

Adomány. Özv. Bleuer Józsefné 50 koronát a vakok eperjesi intézetének és 50 koronát az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaságnak adományozott.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a minisztériumnak 2522. sz. rendeletére a *csontenyv*, a *bőrenyv* és a *kevert-nyv* forgalombahozatalának szabályozásáról; továbbá ugyanannak 3850. sz. rendeletére a *gyertyakészletek* bejelentése, zár alá vétele és közszükségleti célokra igénybevétele, valamint a gyertya elszállításához szükséges igazolványok és a gyertyaért követelhető legmagasabb ár megállapíthatása tárgyában; ugyanannak 2545. sz. rendeletére egyes *olajos magvaknak*, úgymint napraforgómagnak, tökmagnak és vadrepemagnak vámért való feldolgozásáról; végül a keresk. minisztériumnak 2593. sz. rendeletére a *pamutszövetek*, kötött vagy kötözött *pamutkelmék* és az ezekből készült árúk, valamint a pamutból vagy félégyapjából készült kötözött árúk kötelező beszolgáltatása tárgyában. Az említett rendeletek a kamara hivatalánál eredetiben megtekinthetők s a rájuk vonatkozó felvilágosítások megkaphatók.

Baleset. Csura István eperjesi villamos-szerelő, szerelés közben, midőn a létrán állott, elcsúszott, nagyobb magasságból a földre esett s a lábán és kezén súlyos zúzódásokat szenvedett.

Lopás. Mayer Lajos eperjesi vendéglőstől ismeretlen tolvaj 4 hizott libát 300 korona értékben ellopott.

TANÜGY.

3703-1917. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén levő iskolák helyi hatóságaihoz és tanteroihez.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi szeptember 18-ikán 85.542-1917., VI. b. sz. alatt hoztam a következő rendeletet intézte:

„Tudomásul s a felügyelete, illetve vezetése alá tartozó állami, községi, izraelita, egyesületi (társulati) és magániskolákkal leendő közlés végett értesítem Címet, hogy a *szerbiai* cs. és kir. népiskoláknak, valamint a *belgrádi* cs. és kir. kormányzósági iskolának a megfelelő hazai tanintézetekkel szemben való *egyenjogságot* a bemutatott tantervek alapján megadtam.

Megjegyzem, hogy azon szerb állampolgároknak, akik tanulmányaikat a monarchiában folytatni szándékoznak, az ehhez szükséges engedélyt a cs. és kir. katonai kormányzóság azzal a korlátozással adja meg, hogy olyan iskolát választanak, mely a monarchiában színmagyar vagy színmémet vidéken fekszik.”

Miről Címet tudomás végett ezennel értesítem.

Eperjes, 1917. október 26. SZABÓ ELEMÉR, s. k., kir. tanfelügyelő.

Tanfelügyelőségünk köréből. A közoktatásügyi miniszter Szabó Géza kir. tanfelügyelőségi tollnökká kinevezett és a jász-nagykún-szolnokvármegyei kir. tanfelügyelőséghez áthelyezett itteni megyehelyi kir. tanfelügyelőségi tisztviselőt saját kérelmére további intézkedésig jelen állomáshelyén vagyis tanfelügyelőségünk-nél meghagyta.

Hadban kitüntetett tanító. Mikó Zsigmond áll. el. isk. tanító, végzett gazdasági szaktanító, mint a 11-ik honvéd-gyalogezred géppuskás osztagának hadnagya, aki jelenleg a román fronton teljesít harctéri szolgálatot, a kis ezüst hadiéremmel tüntetett ki.

Áll. tanítói kinevezések és beosztások. A közoktatásügyi miniszter a hadban levő tanítók helyettesítésére Pritula János okl. tanítót áll. el. isk. tanítónak kinevezte és beosztotta a résői g. kath. iskolához; Pintér Gizella, Jacsó Irma és Mátrai Gizella tanítónőket áll. elemi isk. tanítónők kinevezte és beosztotta a nyirjesi, rabóczi, illetőleg a radomai róm. kath. elemi iskolához; Kopcsák Mária és Poklemba Ilona okl. tanítónőket áll. el. isk. tanítónők kinevezetetésük mellett beosztotta a felsővízközi, illetőleg a kishelyi áll. elemi iskolához; Stronczér Aladár és neje héthársi áll. el. isk. tanítókat beosztotta a tótsóvári áll. el. isk.-hoz; Hreblay Izabella és Kizák Irén áll. elemi isk. tanítónőt, illetve tanítót beosztotta a héthársi áll. el. iskolához; Wott Rezső okl. tanítót áll. el. iskolai tanítónak kinevezése mellett beosztotta a szedliczei áll. el. iskolához; Várdai Etelka nagysárosi áll. el. iskolai tanítónőt beosztotta a kispesti áll. elemi iskolához; Hucskó Aladár áll. elemi iskolai tanítót beosztotta az eperjes-kálváriai el. iskolához; továbbá Hencz Katalin a szinyei róm. kath. elemi iskolához beosztott áll. el. isk. tanítónőt a kajári róm. kath. elemi iskolához és Popán Anna a kijói g. kath. el. iskolához beosztott áll. elemi isk. tanítónőt a kapnikbányai áll. elemi iskolához osztotta be további intézkedésig, míg Nyessy Klára és Kalapos Jolán okl. óvónőket áll. óvónők kinevezte és a háború tartamára, megfelelő további intézkedésig az előbbi s szinyei s az utóbbi a kijói g. kath. elemi iskolához osztotta be szolgálatára; Pauliczky János a pillerpekléni g. kath. elemi iskolához kirendelt áll. el. isk. tanító a bacsói g. kath. el. iskolához és Markovics Ervin a somosi g. kath. elemi iskolánál beosztva volt tanító a kacsányi g. kath. elemi iskolához osztott be.

Tankönyvek adományozása. Az eperjesi Széchenyi-kör az endrevágásai gör. kath. elemi iskolai szegény tanulókat az iskolaszék kérelmére ingyen tankönyvekkel látta el. A tanulók a könyveket örömmel és hálás köszönettel fogadták. Endrevágása lakossága a háború következtében sok kárt szenvedett; annál kedvezőbb hatást tett a lakosságra a Széchenyi-kör eme jótéteménye.

Jótevény célra. A közoktatásügyi miniszter a bártfai áll. polgári iskola tornatermének az ottani Vöröskereszt-egylet által jótevény célra rendezendő előadások megtartására való átengedését engedélyezte.

Tépis készítése tanulókkal. Blaschek Mária eperjesi ág. ev. polgári leányiskolai igazgató újabban 2 kg. tépést küldött a vm. kir. tanfelügyelőséghez, melyet az iskola növendékei az iskolában készítettek. A kir. tanfelügyelőség a tépésmennyiséget az eperjesi Vöröskereszt-kórháznak adta át.

Kántori teendőik ideiglenes végzésére engedély. A vallás- és közokt.-ügyi miniszter megengedte, hogy a hadbavonult Vurdák Ferenc áll. el. isk. tanító visszatérteig, Liszy Jenő a tótsóvári áll. el. iskolához beosztott áll. iskolai tanító a tanórákon kívül róm. kath. kántori teendőket végezzen.

Szolgálatra való beosztás. A közokt.-ügyi miniszter vármegyénk kir. tanfelügyelőjének javaslatára Papp Irén, a hönigi g. kath. elemi iskolához beosztott állami elemi iskolai tanítónőt további intézkedésig a litinyei gör. kath. elemi iskolához és Szabó Mária, a csavajói róm. kath. elemi iskolához beosztott áll. elemi iskolai tanítónőt az aranybányai állami elemi iskolához osztotta be szolgálatára.

Más iskolához való beosztás. A közokt.-ügyi miniszter Behringer Aranka, a tarczai róm. kath. el. iskolánál beosztva volt áll. el. isk. tanítónőt további intézkedésig az örhegyaljai áll. el. iskolához osztotta be szolgálatára.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdaságügyi és közlelmezési tudnivalók. Közli H.I.

A takarmányrépa ára.

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a takarmányrépa-készletet zár alá helyezték és hogy takarmányt csak a Takarmányforgalmi Részvénytársaság útján lehet eladni. A földmívelési és a közlelmezési hivatal vezető miniszter elrendelheti a zár alá vett készlet rekvirálását. Ami a rendelet életbelépése előtt kötött, de még nem teljesített szerződéseket illeti, az eladónak csak a Takarmányforgalmi Részvénytársaság hozzájárulásával szabad azt teljesíteni. A maximális árat 12 koronában állapították meg métermázsánként.

Az állatállomány takarmányozása. A belügyminiszternek a megyék alispánjaihoz intézett leirata értelmében az alispánoknak minden hónap elején és tizenötödikén jelentést kell be-terjeszteniük arról, hogy a vármegyében kik és hányan foglalkoznak sertéshizlalással. A hivatásos baromfikereskedők csak abban az esetben kaphatnak tápanyagot a hizlaláshoz, ha be-egyeztetésüket adják a hizlalt baromfi esetleges rekvirálásához.

Itt említjük meg, hogy az árpából vagy zabból darabonként és hónaponként apró-marhának 3, sertés részére 30, fejős-tehén részére 60, növendékjószág részére 90, igás-szarvasmarha részére 90, igásló részére 120, bérkocsis-lovak részére 190 kg. és növendékcsikók részére 60 kilogramm tartható vissza.

Az átvevő-biz-

megkezdtek műkö- területén és pedig vel. A közlelmezési intézett körrendelet bizottságok munkás hogy elkerülhetők lások. Ezért a hat hogy a bizottságok támogassák. Már hogy a bizottságok után a rendőrség, őrség segítségével fogja az elrejtett és hogy a miniszter 10 az előjárásoknak lyeket az év végéig tanak. A tengerivás miniszter okt. 31-ig művelésügyi minisz- delete azt a könny tengeri vásárlására kell megnevezni a mozdítja a hizlalt nyiség beszerzését.

A tiszai járás s bolcsbákai földbirt kocsai burgonyát harmincnapi elzár és 500 korona mell fehérvár város re Rezső nagybirtoko szeszyárban burgo elzárásra, átváltozt napi elzárást hely büntetésre ítélte.

A takarm- maxim-

A hivatalos lap jelent meg a kormányrendelete, mely a veszi. A termelő a s való készletet szab másból, de a többiv hanem azt csak a Takarmányforgalmi közlelmezési min főlőleg zár alá vét vételére a rendelet szerződések csak vénytársaság jóváh ben. A takarmány súlyra métermázsá magában foglalja díját is. A magyar miniszter külön áll 18-ikán lépett élet Takarmányforgalm nyosai vásárolhatna áthágását a szokás ronáig terjedhető zásával büntetik.

A mezei

A legokosabb küli eljárás az, h ekék után gyert pockokat, ezáltal előkészített talajt porodó és falánk nagy részét megr ható pocoktömeg Azokon a terük hatunk, a pockok és nehezebb, mer a vízzel való kiör rendkívül szapor táruk minden es végzendő, mert b

